

ВПЛИВ МЕРЕЖЕВОЇ КОМУНІКАЦІЇ НА ДИНАМІКУ СТАНОВЛЕННЯ ІНСТИТУТУ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ГРОМАДЯНСЬКОСТІ В УКРАЇНІ

Це дослідження встановлює вплив соціальних інтернет-мереж на прискорення становлення інституту демократичної громадянськості в Україні. «Інститутом демократичної громадянськості» авторка визначає конструктивну якісну частину громадянського суспільства, яка організована на об'єднанні свідомих активних компетентних національно-патріотичних громадян із високим рівнем політичної культури у політико-відповідальній співпраці з державною владою.

Надається аналіз у межах дослідження авторкою процесу становлення інституту демократичної громадянськості в Україні на основі опитування респондентів – студентської молоді вищих навчальних закладів міста Одеси, міста Миколаєва та міста Херсона. У результаті дослідження було розроблено необхідні матеріали (таблиці та пояснення) для подальшого використання їх у наукових дослідженнях.

Розглядаються основні напрями використання інтернет-комунікації в політичній освіті та політичній соціалізації населення.

Проведене дослідження доводить, що мережева комунікація має суттєве поширення і вплив на прискорення процесу становлення інституту демократичної громадянськості в Україні.

Дослідження має наукову та практичну цінність з метою визначення стратегії національної політики політичної соціалізації громадян із врахуванням об'єднуючого впливу мережевої комунікації.

Ключові слова: мережева комунікація; демократична громадянськість; комунікаційні технології; соціальна активність; соціально-політичний рух; інститут демократичної громадянськості; соціальна мережа.

Постановка проблеми. Напередодні чергових виборів в Україні актуальним є дослідження соціальних мереж як інструментів політичної комунікації. Загальновідомо, що перехід від індустріального до постіндустріального (інформаційного) суспільства природно сприяв грандіозному зростанню цінності інформації й розвитку відповідних технологій, спрямованих на вдосконалення процесів перерозподілу та руху інформації.

У другій половині 90-х рр. минулого століття відбувся вибуховий розвиток мережі Інтернет і пов'язаних із нею комунікаційних технологій, які суттєво вплинули на політичні процеси. Протягом наступних років місцем особливої соціальної активності стали соціальні мережі. У них кожен бажаючий, зареєстрований під власним іменем, або під псевдонімом (ніком), може вільно висловити свою думку. Як відомо, забезпечення врахування інтересів різних верств населення в державній політиці, обрання їх представників в органи влади є головним призначенням політичних інститутів, до яких до сьогодні відносили державу,

партії, профспілки, союзи підприємців, групи підтримки, різні суспільно-політичні рухи, а зараз і соціальні мережі, в яких проявляються риси політичного інституту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Рівень наукових досліджень зазначеної тематики достатньо високий. Дослідження вчених Е. Дюркгейма, Х. Мюнклера, В. Горбатенка, А. Колодій, В. Цвиха, О. Хуснутдінова, П. Кривоюка, І. Кресіної, Л. Лясоти, О. Ромашко, Н. Юрій, В. Бортнікова, В. Анікіної присвячено функціонуванню громадянського суспільства та поняття «громадянськість». Ці праці стали основою для створення концепції інституту демократичної громадянськості. Водночас дослідження інституту демократичної громадянськості, його функціонування в сучасних умовах численних викликів, зокрема впливів мережевої комунікації недостатні.

Постановка мети і завдання дослідження. Метою цього дослідження є встановлення впливу соціальних інтернет-мереж на прискорення становлення інституту демократичної громадянськості в Україні.

«Інститутом демократичної громадянськості» авторка визначає конструктивну якісну частину громадянського суспільства, яка організована на об'єднанні свідомих активних компетентних національно-патріотичних громадян із високим рівнем політичної культури у політико-відповідальній співпраці з державною владою, також як політична практика, цілеспрямована діяльність політичних суб'єктів, що затвердила свої результати на національному і регіональному рівні, а саме – колективну громадянськість щодо забезпечення функціонування стабільної політичної системи в Україні. Вплив мережевої комунікації на процес становлення інституту демократичної громадянськості потребує наукового вивчення та врахування.

Виклад основного матеріалу дослідження. У межах дослідження процесу становлення інституту демократичної громадянськості в Україні авторкою було виявлено, що 49 % респондентів дізнаються про політичні події з каналів Інтернет-джерел і соціальних мереж. (Вибірка респондентів здійснювалась за кластерним методом, було опитано 500 респондентів – студентську молодь вищих навчальних закладів міста Одеси, міста Миколаєва та міста Херсона. Вік респондентів – від 16 до 23 років. Гендерний склад опитаних: 45 % чоловіків і 55 % жінок. Похибка дослідження склала 4 %. У результаті дослідження було розроблено таблиці по кожному з питань із репрезентацією результатів у вигляді відповідей у відсотках.

Через які канали інформації респонденти дізнаються про політичні події

Рис. 1. Джерела інформації про політичні події

Джерело: створено авторкою

Отримані результати значного відсотку Інтернет серед джерел отримання респондентами політичної інформації підтвердили важливість більш детального його вивчення.

Наукові дослідження О. Готько, О. Чайковська, Н. Наливайко зазначають, що сьогодні можна з достатнім ступенем упевненості сказати, що Інтернет як глобальний засіб комунікації, займає одну з лідируючих позицій у більшості сфер життя суспільства. Проникнення соціальних мереж у сучасне життя відбувається настільки швидкими темпами, що практика і наслідки використання нових засобів комунікації залишаються недостатньо вивченими [1, с. 95].

Сучасне комунікаційне суспільство характеризується постійним примноженням, прискоренням, ущільненням і глобалізацією комунікацій, кількість яких невинно зростає, змінюється, все більше людей залучається до комунікаційного процесу, взаємозв'язки між окремими комунікаціями стають все ширшими. Суспільство стало залежним від них. У цій новій ситуації комунікація стає об'єктом дослідження. Перед суспільством постає нове завдання – як об'єднати в єдині типи поведінки соціальні групи з автономною поведінкою, як організувати соціальний простір [2].

Інформаційно-комунікативна активність суспільства в добу інтернет-технологій постійно зростає і охоплює значні маси користувачів. За допомогою мережі інформація розповсюджується масово і швидко, стає соціалізуючим фактором впливу на маси. Очевидна

зміна ставлення до неї та розширення можливостей її отримання і застосування для посилення людського потенціалу та його розвитку в багатьох напрямках [3, с. 29].

Про перехід багатьох соціальних інститутів у віртуальний простір мережі Інтернет зазначають такі науковці, як В. О. Мінаєва: з розвитком нових інформаційних і телекомунікаційних технологій змінюється характер віртуальності – з'являється специфічний простір, який спеціалізується на переході всього і вся у віртуальний стан [4, с. 141]. Таким простором є Інтернет. Сьогодні Мережа – це середовище, насичене соціальними процесами різного спрямування, деякі з них знаходять своє відображення у реальності: у режимі онлайн обговорюються соціальнозначущі питання, формується громадська думка щодо тих чи інших проблем життя суспільства [5, с. 185].

Поняття «мережеве суспільство» стає все більш затребуваним у міру прискорення інформаційної революції. Це пов'язано з перманентною модернізацією економіки та ускладненням соціальної структури постіндустріального суспільства [6, с. 210]. Створення й експоненціальне зростання мережі Інтернет, його інтеграція з радіомережами і телебаченням, економічні ефекти мережевої діяльності сприяли науковим і філософським дискусіям про значимість соціальних мереж для сучасного суспільства [7, с. 123].

Важливим є те, що широке впровадження соціальних мереж сприяло соціалізації Інтернету. Можна погодитися

з думкою, що «віртуальні спільноти стають об'єктивною реальністю і впливають на системні властивості соціуму». Тому саме соціологічний аналіз соціальних Інтернет-мереж є найбільш продуктивним під час їх вивчення. По-перше, мережі спочатку створювалися як механізм комунікації, соціальна, а не технічна складова є в них базовою. По-друге, соціологічні методи дослідження дають змогу вивчати найрізноманітніші об'єкти в соціальних мережах, від індивіда до соціальних груп. При нестачі робіт вітчизняних авторів вивчення досвіду зарубіжної сучасної соціології соціальних Інтернет-мереж є необхідною умовою розвитку їх досліджень в Україні.

У широкому сенсі соціальна мережа (термін уведений в обіг соціологом Дж. Барнсом у 1954 р.) – це соціальна структура, що складається з безлічі агентів (індивідуальних і колективних) і відносин між ними [8]. У вузькому сенсі – це платформа, онлайн сервіс, або веб-сайт, призначені для побудови, відображення й організації соціальних взаємовідносин.

Так, із появою Інтернет-теорії «соціальних мереж» у 1995 р. в США з'явилась перша, наближена до сучасних, соціальна мережа Classmates. com. Однак історію становлення соціології соціальних мереж тісно пов'язують частіше з ім'ям Д. Бойд – американської дослідниці, антрополога та соціолога, чия дисертація, яку вона захистила у 2008 р., стала першою роботою такого рівня, що висвітлює роль соціальних мереж у житті американської молоді [9]

Отже, з появою Інтернету відбулися технологічні трансформації можливостей масової комунікації, а саме: значно розширили групові ресурси своїх об'єднань люди різного роду спільнот і це сприяло створенню такого поняття, як social media – медіа, що об'єднує конкретні групи, які найбільш підпадають під поняття «профільні аудиторії». У рамках даних профільних аудиторій створюється своя віртуальна реальність.

Можна говорити про те, що не реальна дійсність відображається у свідомості і формує різні форми соціально-політичної активності громадян, а сформовані в соціальній мережі багато в чому штучні політичні уявлення, які саме і диктують алгоритм політичної поведінки громадян, ставлячи їх у залежність від віртуальної реальності, що склалася в сучасних інтернет-комунікаціях.

Варто погодитися з тим, що у цей час формується політичний інститут інформаційної системи Інтернет. По суті, це величезний набір комунікаційних каналів, які також можуть використовуватися медіаполітичною системою. Інформація з Мережі може тиражуватися в комерційних і політизованих медіа, якщо вона представляє інтерес.

Також можна констатувати, що політичні уявлення, сформовані за допомогою сучасних технологій інтернет-комунікацій, кардинальним чином відрізняються від політичних уявлень громадян, не залучених у політичну комунікацію за допомогою нових її форм. Створена інтернет-комунікацією реальність поступово починає домінувати в свідомості користувачів Інтернету і навіть може визначати координати, які сформовані у

такій віртуальній реальності і навіть набувати активізуючої сили для них.

Слід зауважити, що інтернет-комунікація допомагає формувати спільноти людей за певними, в тому числі і політичними інтересами. Зазначені спільноти сприяють актуалізації певних масових настроїв (у тому числі і націоналістичних), які транслюються за допомогою Всесвітньої мережі. Підсумком бурхливого обговорення запропонованих у цих спільнотах актуальних тем політичного порядку денного є вихід людей на вулицю і їх готовність мітингувати як за, так і проти влади.

Кількість Інтернет-користувачів постійно зростає, серед них більше молодих і освічених соціальних груп. Але саме для молоді та людей, які мають потреби у підвищенні свого освітнього рівня, Інтернет стає важливим джерелом отримання інформації і знань. При цьому зрозуміло, не всі вони прагнуть отримати саме політичну інформацію, багато хто використовує Інтернет для особистого спілкування і розваг, але можливостей для її отримання через Інтернет набагато більше, ніж через традиційні ЗМІ. Особливо, коли мова йде про політичну комунікацію політичних партій і державних структур [10, с. 287].

Інтернет сьогодні все активніше використовується в якості універсальної та ефективної технології управління масами. І вже зараз очевидно, що розвиток інформаційних технологій поряд із незаперечним позитивним ефектом має і ряд небажаних для суспільства моментів, способи протидії яким ще тільки належить усвідомити.

Розглянемо основні напрями використання інтернет-комунікації в політичній освіті та політичній соціалізації населення:

1. Здійснення комунікації за допомогою Інтернет-середовища формує принципово новий тип інтерактивної комунікації. Зазначені вище сучасні форми інтерактивної комунікації дозволяють:

- отримувати інформацію у відповідності з потребами;
- корегувати її в разі необхідності;
- в дискусії визначати сильні і слабкі сторони своїх політичних ідей і установок.

2. Сучасні комунікаційні сервіси Інтернету, підвищуючи рівень віртуальної інтерактивності, фактично аналогічні розмови двох людей, які обличчям один до одного спілкуються в реальному світі. Саме тому вони індивідуалізують комунікацію до такої міри, що можуть донести кожній людині, в яку б величезну аудиторію вона не входила, інформацію, потребу в якій вона відчуває і на основі якої формується індивідуальне усвідомлення світу взагалі і політичних процесів, зокрема.

3. Дослідники звертають увагу на таку змінну, що характеризує формування політичної свідомості народів світу в умовах формування інформаційного суспільства: поступово пріоритетними стають, зокрема, креативність, розширена (глобальна) комунікація.

4. Сучасні комунікаційні сервіси Інтернету, на думку вчених, фактично стають додатковим ресурсом для особистісної самореалізації. Об'єднання інформаційних мереж на основі Інтернету, мобільного зв'язку, телекомунікацій, сприяє виникненню інфосфери, яка

має важливе значення для формування політичної свідомості. Американським дослідницьким центром «Pew research» були отримані такі дані:

- для 36 % користувачів соціальні мережі «дуже важливі» або «досить важливі» для отримання політичних новин;

- для 26 % користувачів вони «дуже важливі» або «досить важливі», коли розглядаються політичні питання, які важливі для них;

- для 25 % користувачів соціальні мережі «дуже важливі» або «досить важливі» при обговоренні політичних питань з іншими;

- для 25 % користувачів «дуже важливо» або «досить важливо» використовувати соціальні мережі в пошуку інших людей, які поділяють їхні погляди з важливих політичних питань [11].

5. Можна погодитися з думкою, що завдяки інтерактивності розширює свої можливості при використанні нових технологій, фактично переглядається традиційний механізм формування свідомості загалом і, зокрема політичної свідомості. Інтерактивні комунікації забезпечують більшу активність учасників комунікаційного процесу у виборі інформації, її відповідності особистим смакам та уявленням, вибір місця і часу для знайомства з нею, пошуку фактів на її підтвердження або спростування.

Дослідження, про яке йшлося вище, виявило велике значення для користувачів Інтернету питання про збіг або протилежності власних поглядів і тих джерел інформації, які використовуються при комунікації. Більшість респондентів вважають за краще мати справу з тими джерелами інформації, які є нейтральними. Тим не менш, близько чверті опитаних кажуть, що вони хотіли б отримувати новини з джерел, які відповідають їх політичним поглядам. Парадоксальним став факт: п'ята частина досліджуваних (18 %) у ході дослідження зазначила, що вони відвідують і медіа-джерела, які кидають виклик їх поглядами, а не зміцнюють їх. Можливостей для пошуку контраргументів власної точки зору Інтернет дає значно більше, ніж традиційні ЗМІ.

6. Ще одним проявом впливу інтерактивної комунікації на формування політичної свідомості суспільства є той факт, що «вплив Інтернету на масову свідомість його користувачів здійснюється шляхом формування нової політичної реальності, тобто впливає на динаміку становлення інституту демократичної громадянськості в Україні.

У рамках цієї реальності відбувається вироблення політичних уявлень іншого типу, ніж тих, які є у громадян, що не володіють можливістю користуватися сучасними Інтернет-комунікаціями» [Зверев А. Л., Башков А. В.]. Дослідники говорять про основну відмінність спрямованості і дії традиційних ЗМІ та Інтернету на масову свідомість – перші віддають пріоритет провладним політичним інституціям, партіям. Інтернет-ресурси, що спеціалізуються на політичній тематиці, формують комунікативну платформу, альтернативно інтерпретуючу сформовані політичні реалії. Вони звертають увагу, що в рамках такої платформи йде формування альтернативного опозиційного погляду на події та політичні процеси в

країні, а також каналізування наявних протестних настроїв користувачів Інтернету [12, с. 31].

Усе більша кількість суб'єктів політичного процесу визнає необхідність своєї інтеграції в соціальні мережі у тій чи іншій формі. Просування політичних проєктів, створення іміджу політичного актора стають неможливим без впливу на суспільні групи через соціальні мережі. Використання соціальних мереж різними політичними силами представляється адекватною відповіддю на виклики і потреби навколишньої дійсності.

Соціальні мережі в сучасному світі є потужним інструментом формування громадської думки. Створюються веб-сервіси, що мають політичну спрямованість, вони використовуються для створення і поширення інформації.

Важливо, що головною метою спілкування в онлайн є подальший вихід в офлайн-середовище для того, щоб «відірвати» громадян від комп'ютерних моніторів і вивести їх на вулиці [13, с. 65]. Хоча соціальні мережі не відіграють основної ролі в історії протестних рухів багатьох країн за останнє десятиліття, проте найчастіше вони визначали тактичний хід подій і організацію революцій.

Неможливо залишити без уваги опозиційні виступи в Україні, які почалися з мирних мітингів у кінці листопада 2013 р. на площі Незалежності в Києві і в ЗМІ отримали назву «Євромайдан». Користувачі соціальних мереж В Контакте і Фейсбук активно використовували ці ресурси не тільки для агітації, але і координації дій активістів під час захоплення обласних адміністрацій в українських містах і в збройних сутичках із підрозділами міліції. Наприклад, під час підготовки до захоплення запорізької міської адміністрації в мережевому співтоваристві праворадикального угруповання «Правий сектор» (кількість учасників на 27 січня 2014 р. – 151 526 осіб, на 23 лютого – 315 364 учасника) [14] активно публікувалися посилання і координуючі пости з організації та об'єднання мітингувальників. У кінці січня 2014 р. у розділі інформації про співтовариство вже була вивішена інструкція для правого сектора в областях.

Більшість груп соціальних мереж були інформаційними та координуючими центрами під час наступів опозиційних рухів у Києві та інших обласних центрах України. Не можна не відзначити, що в соціальних мережах існують українська група під назвою «АнтиМайдан» 111 210 передплатників на 26 лютого 2014 р.), російська група АнтиМайдан Росія (12 058 осіб), «Політична матрешка. Антимайдан!!! (майданчик для дискусій)» (54 644 особи), дані сторінки у соціальних мережах ведуться переважно тими, хто підтримував підрозділу міліції «Беркут». На сторінках Фейсбуку були створені співтовариства Євромайдана окремо польською, іспанською, італійською, шведською та англійською мовами [15, с. 71].

Наведені приклади дають підставу стверджувати, що в сучасному світі формування протестних громадянських рухів супроводжується активним використанням електронних соціальних мереж, а проблема всіх держав сьогодні полягає в тому, що все більше подій відбувається поза контролем навіть

наймогутніших із них. І це пов'язано з проблемою кібернезахищеності у всьому світі і, як наслідок, реалізацією влади приватними організаціями за допомогою електронних мережевих структур. Приватні особи та приватні організації від корпорацій і неурядових організацій до терористів, таким чином, отримали можливість відігравати безпосередню роль у світовій політиці.

Мережеві структури, представлені соціальними мережами, вбудовуються в процес публічної політики і стають одними з ключових політичних акторів. Мережеві спільноти стають формою публічної політики, в рамках якої відбувається обмін інформацією між користувачами соціальних мереж і блогосфери, який сприяє формуванню громадської думки та прийняттю зважених рішень у сфері політики. Мережеві спільноти являють собою інтерактивне середовище, що сприяє не тільки формуванню принципово нових інформаційних можливостей для політичних дискусій і діалогу, але і конструювання нових груп і контргруп політичної мережевої громадськості. Сьогодні в Україні електронні соціальні мережі надають можливість вибудувати ефективну комунікацію між групою або групами індивідів, об'єднаних однією метою. Слід зазначити, що наша країна сильно відстає у розвитку політичних процесів у провідних країнах, але їх інформаційна складова йде вперед колосальними

темпами. Нинішня активність громадян в Інтернеті – це, по суті, інститут демократичної громадянськості, протополітична партія, яка з часом може перетворитися в реальну.

Інтернет загалом, а соціальні мережі в особливості, дають можливість побачити подію з різних ракурсів (створюють «об'ємну картинку»), оцінити всі точки зору, ознайомитися з матеріалами учасників, очевидців, критиків та інших небайдужих до події людей.

Проведене дослідження доводить наявність факту мережевої активності політичних рухів в умовах широкого поширення електронних мережевих технологій і засобів комунікації. Тобто, мережева комунікація має суттєве поширення і вплив на прискорення процесу становлення інституту демократичної громадянськості в Україні. Роль Інтернету та соціальних медіа зростає, використання соціальних мереж відкриває великі можливості. Найактуальніші серед них – можливість здійснювати соціальну і політичну діяльність, абстрагуючись від владної вертикалі, швидко реагувати на потреби громадян, впливати на політичні та соціальні процеси в суспільстві, користуватися механізмами зворотного зв'язку.

Подальші дослідження мають наукову та практичну цінність з метою визначення стратегії національної політики політичної соціалізації громадян із врахуванням об'єднуючого впливу мережевої комунікації.

Список використаних джерел

1. Готько О. Соціальні Інтернет-мережі та віртуалізація суспільного життя / О. Готько, О. Чайковська, Н. Наливайко // Молодь і ринок. – 2016. – № 2. – С. 94–98. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2016_2_23.
2. Киселев Н. Социальные сети как инструмент PR [Электронный ресурс] / Н. Киселев. – 2008. – Режим доступа : http://pr-club.com/assets/files/pr_lib/pr_root/KisSocSeti.doc.
3. Кузнецова . Ю. М. Психология жителей Интернета / Ю. М. Кузнецова, Н. М. Чудова. – Москва : ЛКИ, 2008. – 224 с.
4. Мінаєва В. О. Соціальні мережі як засіб зв'язків з громадськістю в державному управлінні / В. О. Мінаєва // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія : Управління. – 2012. – Вип. 4. – С. 136–143. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvamu_upravl_2012_4_19.
5. Ржеуський А. В. Соціальні мережі як компонента віртуальної комунікації / А. В. Ржеуський, Н. Е. Кунанець // Держава та регіони. Серія : Соціальні комунікації. – 2013. – № 3–4. – С. 184–188. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/drsk_2013_3-4_37.
6. Сулейманов М. Р. Виртуальная реальность как феномен и режим действия современных электронных СМИ / М. Р. Сулейманов // Вестник Поволжской академии государственной службы. Издательство : Поволжская академия государственной службы им. П. А. Столыпина (Саратов). – 2009. – № 4. – С. 210–215.
7. Дубняк К. В. Соціальні мережі Інтернет як засіб обміну інформацією / К. В. Дубняк // Держава та регіони. Серія : Соціальні комунікації. – 2014. – № 3. – С. 122–126. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/drsk_2014_3_28
8. Barnes J. A. Class and committees in a Norwegian island parish [Електронний ресурс] / J. A. Barnes // Eugene Garfield, Ph. D. : [сайт]. URL : <http://garfield.library.upenn.edu/classics1987/A1987H444400001.pdf>. (1.02.2012)
9. Boyd D. Taken out of Context: American Teen Sociality in Networked Publics / D. Boyd // Berkeley. – 2008. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.danah.org/papers/TakenOutOfContext.pdf.
10. Белянцев А. Е., Лымар А. В. Интернет-пространство как фактор модернизации институтов гражданского общества // Вестник Нижегородского университета им. Н. И. Лобачевского. – 2013. – № 6 (1). С. 284–288.
11. Белянцев А. Е., Лымар А. В. Интернет-пространство как фактор модернизации институтов гражданского общества // Вестник Нижегородского университета им. Н. И. Лобачевского. – 2013. – № 6 (1). С. 284–288.
12. Колосова О. Ю. Социально-философские аспекты глобализации / О. Ю. Колосова. // НИЦ Социосфера. – 2014. – № 45. – С. 134.
13. Кореньков В. В. Достижения информационных технологий и их влияние на человека / В. В. Кореньков // Наука. Философия. Религия: Человек в техническом мире: вызовы XXI века: сборник материалов XIV конференции «Наука. Философия. Религия», г. Дубна, 10–11 ноября 2011 г. / Ред. кол. : В. Н. Первушин, А. Н. Павленко, А. И. Осипов и др. – М. : Фонд Андрея Первозванного, 2012. – С. 53–60.
14. Сахань О. Про використання соціальних мереж Інтернету як засобу створення іміджу політичної влади в Україні / О. Сахань // Вісник Національної юридичної академії України ім. Ярослава Мудрого. Серія : Філософія, філософія права, політологія, соціологія. – Харків : Право, 2014. – № 2 (21). – С. 143–154.
15. Сахань О. Про використання соціальних мереж Інтернету як засобу створення іміджу політичної влади в Україні / О. Сахань // Вісник Національної юридичної академії України ім. Ярослава Мудрого. Серія : Філософія, філософія права, політологія, соціологія. – Харків : Право, 2014. – № 2 (21). – С. 143–154.

**INFLUENCE OF NETWORK COMMUNICATION ON THE DYNAMICS OF THE INSTITUTE
OF DEMOCRATIC CITIZENSHIP IN UKRAINE**

Area of scientific interests: ethics of politics, democratic citizenship, gender (parity) democracy.

This study identifies the impact of social networking on accelerating the establishment of a democratic citizenship institute in Ukraine. The «Institute of Democratic Citizenship» author identifies a constructive and qualitative part of civil society that is organized at the union.

The analysis is provided within the study by the author of the process of the establishment of the institution of democratic citizenship in Ukraine based on a survey of respondents – students of higher educational institutions of the city of Odessa, Nikolaev and Kherson. As a result of the study, the necessary materials (tables and explanations) were developed for later use in scientific research. The main directions of the use of Internet communication in political education and political socialization are considered.

The study proves that network communication has a significant distribution and influence on the acceleration of the process of becoming an institution of democratic citizenship in Ukraine.

The study has scientific and practical value in order to determine the strategy of the national policy of political socialization of citizens, taking into account the unifying influence of network communication.

Key words: *network communication; democratic citizenship; communication technologies; social activity; social – political movement; institution of democratic citizenship; social network*

Рецензенти: **Іванов М. С.**, д-р політ. наук, професор, ЧНУ ім. Петра Могили, м. Миколаїв;

Чупрін Р. В., канд політ. наук, доцент, ЧНУ ім. Петра Могили, м. Миколаїв.